

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 18.10.2016 r.
COM(2016) 662 final

2016/0325 (COD)

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie uczestnictwa Unii
w partnerstwie w dziedzinie badań i innowacji w regionie Morza Śródziemnego
(PRIMA)
podejmowanym wspólnie przez kilka państw członkowskich**

{SWD(2016) 331 final}
{SWD(2016) 332 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Region Morza Śródziemnego, w którym mieszka 180 mln osób nieposiadających dostatecznego dostępu do wody, charakteryzuje się wysokim poziomem stresu wodnego. Dlatego tak ważne jest zrównoważone gospodarowanie systemami zaopatrzenia w wodę i żywność w regionie.

Ze względu na zmianę klimatu na tym obszarze coraz częściej występują poważne niedobory wody, co ma ogromny wpływ na rolnictwo. Większość dostępnej wody jest stosowana do nawadniania. Oznacza to, że niedobory prowadzą do mniejszych i nieregularnych plonów oraz wywierają dodatkową presję na zasoby naturalne oraz na możliwość zapewnienia mieszkańcom regionu czystej wody i przystępnej cenowo żywności.

To z kolei ma negatywny wpływ na odżywianie, zdrowie, środki utrzymania, standard życia i poziom dobrobytu. Takie społeczne i ekonomiczne napięcie jest główną przyczyną braku stabilności. Prowadzi ono również do migracji, zarówno wewnętrznej (przenoszenia się licznych rodzin ze wsi do miast), jak i zewnętrznej, gdyż część mieszkańców emigruje, w szczególności do Europy.

Niezrównoważone gospodarowanie systemami zaopatrzenia w wodę i żywność w regionie Morza Śródziemnego wynika z wielu czynników, w tym zmiany klimatu, niestabilności politycznej i gwałtownie rosnącej populacji. Jedną z głównych przyczyn tej sytuacji jest brak wspólnego zestawu innowacyjnych rozwiązań dostosowanych do lokalnych realiów i dających się łatwo przenosić w regionie. Takie rozwiązania nie istnieją, ponieważ ogólny poziom inwestycji w badania i innowacje w regionie Morza Śródziemnego nie jest współmierny do wyzwań w tym regionie. Poziomy inwestycji różni się znacznie w poszczególnych państwach. Na problem wody i żywności nie przekazuje się finansowania, zaś zainteresowane strony (np. sektor prywatny) nie zawsze mają wystarczające zdolności w zakresie badań i innowacji. Ponadto współpraca w zakresie badań i innowacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii i państwami południowego i wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego jest zbyt rozproszona (i regulowana głównie dwustronnymi umowami), aby wywołać znaczące skutki.

W tym kontekście i w odniesieniu do migracji wspólny program PRIMA, który prowadzą państwa uczestniczące z Unii i południowego regionu Morza Śródziemnego¹, jest szczególnie ważny i istotny. Inicjatywa ta odzwierciedla podejście nowego partnerstwa w dziedzinie migracji w odniesieniu do wzmocnionej współpracy finansowej z państwami członkowskimi i innymi partnerami. Pokazuje ona, w jaki sposób polityka badawcza może zapewnić skuteczną koordynację poprzez pozyskanie środków z budżetów krajowych oraz zrzeszenie krajów śródziemnomorskich w celu sprostania długotrwałym wspólnym problemom.

¹

Wspólny program PRIMA obejmuje 19 państw:

– 11 państw członkowskich: Chorwacja, Cypr, Republika Czeska, Francja, Grecja, Włochy, Luksemburg, Malta, Portugalia, Słowenia i Hiszpania;

– 8 państw trzecich: Algieria, Egipt, Izrael, Jordania, Liban, Maroko, Tunezja i Turcja.

Spośród nich 14 państw (Cypr, Republika Czeska, Egipt, Francja, Grecja, Izrael, Włochy, Liban, Luksemburg, Malta, Maroko, Portugalia, Hiszpania i Tunezja) uzgodniło na wspólną realizację inicjatywy PRIMA.

Strategicznym celem programu jest rozwój wspólnych innowacyjnych rozwiązań w zakresie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność pilnie potrzebnych w regionie Morza Śródziemnego. Osiągnięcie tego celu spowoduje, że systemy zaopatrzenia w wodę i żywność staną się bardziej efektywne, opłacalne i zrównoważone. W ten sposób badania i innowacje mogłyby pomóc w rozwiązaniu szerszych problemów dotyczących żywienia, zdrowia i dobrobytu społecznego, a nawet kwestii masowej migracji. Politykę w zakresie badań i innowacji można zatem wykorzystać w jak największym stopniu w celu sprostania wyzwaniu, jakim jest migracja, zgodnie z *komunikatem Komisji w sprawie ustanowienia nowych ram partnerstwa z państwami trzecimi w ramach Europejskiego programu w zakresie migracji* (COM(2016) 385).

- **Kontekst instytucjonalny**

Proces prowadzący do powstania wspólnego programu PRIMA rozpoczął się podczas eurośródziemnomorskiej konferencji na temat nauki, technologii i innowacji w Barcelonie w 2012 r. Celem programu jest wzmocnienie współpracy eurośródziemnomorskiej w zakresie badań i innowacji w ramach celów polityki zewnętrznej Unii w odniesieniu do południowego sąsiedztwa.

Podczas kilku prezydencji Rady podkreślono potrzebę utworzenia partnerstwa regionalnego w celu rozwiązania najważniejszych wspólnych wyzwań, w tym dostępności wody i zarządzania nią, innowacyjności i koordynacji instytucjonalnej. Partnerstwo regionalne powinno działać na zasadzie współodpowiedzialności, wspólnego interesu i wspólnych korzyści w długotrwałych i uporządkowanych ramach.

W dniu 5 grudnia 2014 r. Rada ds. Konkurencyjności poprosiła Komisję o ocenę, czy uczestnictwo Unii we wspólnym programie PRIMA na podstawie art. 185 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) byłoby uzasadnione, biorąc pod uwagę zakres celów i skalę wymaganych zasobów. W swoich konkluzjach Rada poparła w szczególności ukierunkowanie programu na opracowywanie i wdrażanie innowacyjnych, zintegrowanych rozwiązań w zakresie zrównoważonego gospodarowania systemami zaopatrzenia w wodę i żywność w regionie Morza Śródziemnego. Rada uznała to za priorytet służący poprawie stanu zdrowia, dobrobytu i warunków społeczno-kulturowych ludności w regionie Morza Śródziemnego oraz pobudzeniu wzrostu gospodarczego.

W związku z tym w grudniu 2014 r. państwa członkowskie i państwa trzecie z basenu Morza Śródziemnego przedstawiły Komisji wniosek dotyczący uczestnictwa we wspólnym programie PRIMA.

W oparciu o konkluzje Rady ds. Konkurencyjności i w następstwie formalnego złożenia wniosku, komisarz ds. badań, nauki i innowacji Carlos Moedas zwrócił się do służb Komisji o przygotowanie oceny skutków możliwych wariantów strategicznych, w tym inicjatywy opartej na podstawie prawnej art. 185 TFUE.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Wspólny program PRIMA wpisuje się w kontekst instytucjonalny, w którym na najwyższym szczeblu politycznym podkreślono potrzebę wzmocnienia współpracy Unii z państwami południowego regionu Morza Śródziemnego w kluczowych dziedzinach zasobów wodnych i systemów żywnościowych oraz w dziedzinach pokrewnych.

PRIMA traktuje najważniejsze wyzwania regionalne w dziedzinie badań i innowacji jako część szerszych celów społeczno-gospodarczych i geopolitycznych. Program ma uzupełniać

niedawne instytucjonalne działania polityki unijnej w dziedzinach innych niż badania i innowacje. Zostały one wymienione poniżej.

- a) Dyplomacja wodna (konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 22 lipca 2013 r.)

Skutki zmiany klimatu oraz rozwoju demograficznego i gospodarczego, w połączeniu z presją na jakość wody, jej dostępność i zarządzanie nią są istotnymi wyzwaniami w zakresie bezpieczeństwa, które mogą prowadzić do napięć i konfliktów w związku z dostępem do wody. W tym kontekście Unia odgrywa ważną rolę we wspieraniu dyplomacji wodnej na całym świecie oraz w odniesieniu do wód transgranicznych w Europie – w tym poprzez propagowanie inicjatyw dotyczących wody we współpracy z państwami sąsiadującymi z UE oraz innymi państwami wskazanymi w trakcie mapowania bezpieczeństwa wodnego UE.

- b) Przegląd europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS) (konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 14 grudnia 2015 r.)

Rada z zadowoleniem przyjęła przegląd EPS jako kluczowy priorytet polityczny UE w nadchodzących latach. W ramach przeglądu uwzględniona zostanie ważna rola badań i innowacji dla rozwoju społeczno-gospodarczego w sąsiedztwie, a modernizacja i dywersyfikacja gospodarek państw sąsiadujących uzyskają wsparcie poprzez ułatwianie im uczestnictwa w inicjatywach UE.

- c) Cele zrównoważonego rozwoju (konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 26 maja 2015 r.)

Nawiązano do zobowiązania określonego w programie „Horyzont 2020” dotyczącego wspierania zrównoważonego rozwoju, zarówno w UE, jak i we współpracy z partnerami międzynarodowymi, a także do potrzeby promowania nauki, technologii i innowacji w ramach ogólnego podejścia po 2015 r. do zwalczania ubóstwa i wspierania zrównoważonego rozwoju.

- d) Migracja (konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 12 października 2015 r. i 17–18 marca 2016 r.)

W konkluzjach Rady uznano, że kryzys migracyjny w sąsiedztwie UE i poza nim zaostrzają ubóstwo, słaby rozwój społeczno-gospodarczy oraz łamanie praw człowieka, i wymaga on silnej unijnej zewnętrznej polityki migracyjnej i azylowej. Rada ponowiła również swoje zobowiązanie do uruchomienia wszystkich instrumentów i strategii politycznych w celu przeciwdziałania pierwotnym przyczynom przepływów migracyjnych, w szczególności złym warunkom społeczno-gospodarczym i zmianie klimatu.

- e) Europejska dyplomacja klimatyczna po szczycie COP21 (konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 15 lutego 2016 r.)

W ogólnym kontekście dyplomacji klimatycznej Rada odnosi się do opracowania planu działania na rzecz dyplomacji klimatycznej, w tym środków koncentrujących się na czynnikach powiązanych ze zmianą klimatu, zasobach naturalnych (w tym wodzie), dobrobycie, stabilności i migracji.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Cele te są zgodne z definicją problemu i obejmują powiązane wyzwania w zakresie badań i innowacji, zapewniając jednocześnie interakcję z polityką na szczeblu europejskim, śródziemnomorskim i globalnym. W szczególności program PRIMA jest zgodny z

niedawnym komunikatem Komisji w sprawie ustanowienia nowych ram partnerstwa z państwami trzecimi w ramach Europejskiego programu w zakresie migracji (COM(2016) 385). Koncentruje się on na eliminowaniu podstawowych przyczyn migracji i przymusowych wysiedleń, do którego przyczynić mają się „wszystkie unijne polityki – w tym edukacja, badania naukowe, zmiana klimatu, energia, środowisko, rolnictwo”. W komunikacie poparto również nowe modele współpracy w zakresie rozwoju z udziałem sektora prywatnego, innowacyjne mechanizmy finansowania oraz inwestycje w MŚP i zrównoważoną infrastrukturę.

W programie „Horyzont 2020” określono już „działania w dziedzinie klimatu, środowisko, efektywną gospodarkę zasobami i surowce” oraz „bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo i leśnictwo, badania mórz i wód śródlądowych oraz biogospodarkę” jako dwa priorytetowe wyzwania społeczne, którymi należy zająć się poprzez wsparcie inwestycji w dziedzinie badań i innowacji. Stwierdzono również, że działania w zakresie badań i innowacji mające na celu sprostanie tym wyzwaniom powinny być prowadzone na szczeblu UE i wyższym ze względu na transnarodowy i globalny charakter klimatu i środowiska, ich skalę i złożoność oraz międzynarodowy wymiar łańcucha dostaw żywności i rolnictwa.

Cele w zakresie badań i innowacji dotyczące systemów zaopatrzenia w wodę i żywność w regionie śródziemnomorskim wydają się być zgodne z poniższymi inicjatywami i ich dotyczyć.

- Agenda rozwoju po 2015 roku oraz cele zrównoważonego rozwoju.
- Proces barceloński zapoczątkowany w listopadzie 1995 r. z inicjatywy ministrów spraw zagranicznych krajów eurośródziemnomorskich oraz powiązany komunikat *Proces barceloński: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego* (COM(2008) 319), w którym ustanowiono wielostronne partnerstwo koncentrujące się na projektach regionalnych i transnarodowych.
- Komunikat *Rozwój i koncentracja unijnej współpracy międzynarodowej w dziedzinie badań naukowych i innowacji: podejście strategiczne* (COM(2012) 497), w którym stwierdza się, że w centrum uwagi powinno znaleźć się wspieranie integracji państw objętych polityką sąsiedztwa z europejską przestrzenią badawczą lub dopasowania do niej.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Wniosek dotyczący programu PRIMA opiera się na art. 185 TFUE. Dzięki temu instrumentowi w trakcie realizacji wieloletniego programu ramowego Unia może przewidzieć, za zgodą zainteresowanych państw członkowskich, uczestnictwo w programach badawczych i rozwojowych prowadzonych przez kilka państw członkowskich, w tym uczestnictwo w strukturach utworzonych w celu wykonania tych programów.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

PRIMA to wspólny program oparty na krajowych programach i działaniach uczestniczących państw członkowskich i państw stowarzyszonych oraz obejmujący te programy i działania, ze wsparciem i udziałem Unii.

Wniosek Komisji dotyczący programu „Horyzont 2020” przewiduje uczestnictwo UE w programie PRIMA na podstawie art. 185 TFUE. Jest to właściwy instrument do celów wsparcia inicjatywy przez UE, ponieważ umożliwia zarówno koordynację krajowych programów badawczych, jak i uczestnictwo Unii we wspólnym programie.

Krajowe, dwustronne i transnarodowe programy, które były dotychczas stosowane w celu zwiększenia skali badań i innowacji w dziedzinie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność, okazały się niewystarczające do rozwiązania kwestii transgranicznych i przyciągnięcia dalszych inwestycji publicznych i prywatnych.

Ponadto wyzwania związane z systemami zaopatrzenia w wodę i żywność w regionie Morza Śródziemnego są złożone, wzajemnie powiązane, transnarodowe i międzysektorowe. Wymagają one badań transdyscyplinarnych i zintegrowanych rozwiązań, które obejmują innowacje. Inne czynniki, takie jak zachowania społeczne społeczności wiejskich, ograniczenia gospodarcze czy stabilność ram prawnych i instytucjonalnych również mogą sprzyjać przyjęciu najbardziej odpowiednich środków. Pojedyncze państwa nie są w stanie sprostać złożoności problemu.

Doświadczenia podobnych inicjatyw na podstawie art. 185 TFUE pokazują, że działania na szczeblu unijnym mogą doprowadzić do powstania dobrze skoordynowanego i zintegrowanego programu poprzez:

- a) osiągnięcie niezbędnej skali i zakresu oraz masy krytycznej zasobów;
- b) zwiększenie efektu mnożnikowego oraz wpływ na unijną politykę zewnętrzną i migrację;
- c) przyczynienie się do globalnej współpracy i południowego sąsiedztwa.

- **Proporcjonalność**

Niniejszy wniosek nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia określonych w nim celów. Uczestnictwo Unii w programie PRIMA będzie odbywać się w granicach kompetencji przekazanych jej na mocy TFUE i ograniczy się do wspierania państw uczestniczących przy wypełnianiu celów programu PRIMA, między innymi dzięki wsparciu finansowemu. Państwa uczestniczące będą musiały współpracować na rzecz lepszej koordynacji, dostosowania i integracji odpowiednich krajowych programów lub działań, a ostatecznie opracować wspólny długofalowy program badań strategicznych.

Zob. również sprawozdanie z oceny skutków, sekcja 6.5.

- **Wybór instrumentów**

Wyniki konsultacji z zainteresowanymi stronami oraz analiza i porównanie wariantów w ocenie skutków wykazały, że art. 185 TFUE jest najwłaściwszą drogą do osiągnięcia celów programu PRIMA. Państwa uczestniczące również wybrały art. 185 TFUE.

Inicjatywa na podstawie art. 185 TFUE stanowi najbardziej efektywny i skuteczny mechanizm interwencji służący osiągnięciu strategicznych i szczegółowych celów programu PRIMA. W porównaniu z innymi instrumentami inicjatywa na podstawie art. 185 TFUE prawdopodobnie przyniesie najwyższy ogólny efekt mnożnikowy w stabilny, długoterminowy i zintegrowany sposób.

Zastosowanie art. 185 TFUE umożliwi dalszy rozwój bardziej równoprawnych stosunków z państwami sąsiadującymi. Unia i państwa uczestniczące wspólnie określą wzajemne

priorytety i rozpoczną nowy etap współpracy zgodne z priorytetami europejskiej polityki sąsiedztwa.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

• Konsultacje z zainteresowanymi stronami

W ramach oceny skutków programu PRIMA zorganizowano dwa główne działania konsultacyjne:

- trwające 12 tygodni internetowe konsultacje społeczne w dniach od 1 lutego do 24 kwietnia 2016 r.;
- spotkanie zainteresowanych stron na Malcie w dniu 17 marca 2016 r.

Swoje opinie wyraziły różne zainteresowane strony z Europy i południowego regionu Morza Śródziemnego reprezentujące środowisko naukowe i akademickie, przemysł i społeczeństwo obywatelskie. Podczas przygotowywania wniosku w pełni uwzględniono liczne pozyskane uwagi i opinie.

Zainteresowane strony w znacznym stopniu opowiedziały się za zastosowaniem art. 185.

• Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej

W celu wsparcia oceny skutków utworzono grupę ekspertów zewnętrznych (grupa ekspertów ds. PRIMA) z państw członkowskich i państw trzecich z regionu Morza Śródziemnego i spoza niego. Ustalenia grupy porównano z wynikami z innych źródeł (np. przeglądem literatury przeprowadzonego przez służby Komisji, wynikami internetowych konsultacji społecznych) i uwzględniono w ocenie skutków.

• Ocena skutków

W trakcie oceny skutków określono możliwe warianty, różniące się pod względem zakresu, zasięgu geograficznego i rodzaju instrumentu. Wszystkie warianty zostały poddane analizie z zastosowaniem narzędzia nr 14 z Zestawu instrumentów służących lepszemu stanowieniu prawa. Na tej podstawie zachowano następujące warianty strategiczne:

- Wariant 0: Brak zmiany polityki – scenariusz odniesienia – „Horyzont 2020” będzie nadal zapewniać ogólne, doraźne wsparcie w zakresie kwestii związanych z wodą i żywnością. Mało prawdopodobne jest uruchomienie specjalnych inicjatyw mających na celu zintegrowanie śródziemnomorskich systemów badań i innowacji. Poszczególne działania trwałyby zazwyczaj od trzech do czterech lat, a ich skutki byłyby ograniczone.
- Wariant 1: Działania w ramach ERA-NET Cofund – głównym działaniem w ramach programu „Horyzont 2020” jest wdrażanie jednego, współfinansowanego, wspólnego zaproszenia do składania wniosków w odniesieniu do każdego działania, prowadzącego do finansowania transnarodowych projektów w zakresie badań lub innowacji. Poszczególne działania byłyby zwykle prowadzone przez pięć lat. Wariant ten składałby się z szeregu działań ERA-NET Cofund, ograniczonych do pozostałej części programu „Horyzont 2020”. Nie pozwalałby on na podjęcie znaczących działań w zakresie innowacyjności, ponieważ krajowe programy, których dotyczy współpraca i koordynacja działań, koncentrują się głównie na działalności badawczej publicznych

organizacji badawczych. W ramach wariantu 1 nie przewiduje się włączenia krajowych programów finansowania do wspólnego programu badań strategicznych.

- Wariant 2: Wspólny program PRIMA oparty na art. 185 TFUE – dzięki temu UE może przewidzieć swój udział w programach badawczych i rozwojowych prowadzonych przez kilka państw członkowskich, w tym udział w strukturach utworzonych w celu realizacji tych programów. Art. 26 rozporządzenia w sprawie programu ramowego „Horyzont 2020” określa warunki i kryteria dotyczące określania i proponowania inicjatyw na podstawie art. 185 TFUE.

Jednym z kryteriów, które muszą być spełnione, aby Komisja mogła zaproponować inicjatywy na podstawie art. 185, jest fakt istnienia zapotrzebowania na specjalną jednostkę do celów realizacji, oraz wyrażenie przez państwa uczestniczące wysokiego poziomu zaangażowania w ściślejszą integrację na poziomie naukowym, zarządzania i finansowym. Wariant ten wymaga opracowania kompleksowego programu badań strategicznych i jego pełnego wdrożenia poprzez międzynarodowe zaproszenia do składania wniosków, prowadzone przez kilka państw uczestniczących i realizowane przez specjalną jednostkę ds. realizacji (zwaną dalej organem finansującym). Jest to zwykle zobowiązanie długoterminowe (dziesięć lat). Unia zapewni wsparcie finansowe poprzez współfinansowanie w wysokości równej inwestycjom krajowym. Jest to najlepszy wariant dla osiągnięcia ogólnych i szczegółowych celów oraz realizacji szeregu projektów pilotażowych i demonstracji w strategicznych dziedzinach związanych z systemami zaopatrzenia w wodę i żywność. Uwzględniono w nim wszystkie doświadczenia w zakresie zarządzania wkładem finansowym Unii, osiągnięciem skutków itp. wynikające z wdrażania wcześniejszych i obecnych inicjatyw podjętych na podstawie art. 185. Jest on również zaprojektowany w sposób zapewniający należyte zarządzanie finansami i ochronę interesów finansowych Unii poprzez odpowiednie kontrole *ex ante*, sprawozdawczość finansową i weryfikacje *ex post*.

Biorąc pod uwagę prawdopodobne skutki wariantów, porównano je ze sobą, wykorzystując scenariusz odniesienia jako punkt odniesienia i stosując następujące kryteria.

- Skuteczność: proponowane warianty powinny poprawić ramy badań i innowacji w regionie śródziemnomorskim w dziedzinie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność.
- Efektywność: proponowane warianty powinny osiągnąć skutki przy najlepszym stosunku kosztów do korzyści.
- Spójność z pozostałymi obszarami polityki: proponowane rozwiązania powinny być spójne z innymi unijnymi i krajowymi obszarami polityki i programami w zakresie badań i innowacji oraz z polityką w dziedzinie koordynacji i współpracy międzynarodowej.

Doświadczenia wcześniejszych i obecnych inicjatyw na podstawie art. 185 TFUE wykazują, że inicjatywa taka może mieć silny efekt mnożnikowy w odniesieniu do krajowych funduszy publicznych w stabilny, długoterminowy i zintegrowany sposób, przyczyniając się do:

- osiągnięcia oczekiwanych skutków strukturalnych w odniesieniu do krajowych obszarów polityki i programów w zakresie badań i innowacji oraz ich integracji;
- umożliwienia stworzenia stabilnych, długofalowych wspólnych programów badań strategicznych o odpowiedniej skali i zakresie działań;
- wsparcia dostosowania krajowych programów w zakresie badań i innowacji;
- umożliwienia udziału krajom partnerskim na równych prawach;

- umożliwienia strukturalnego zaangażowania różnych zainteresowanych stron, publicznych i prywatnych, tym samym gromadząc i zwiększając ich wiedzę i zasoby finansowe;
- zwiększenia w trwały sposób zdolności w zakresie badań i innowacji.

• **Prawa podstawowe**

Inicjatywa jest zgodna z art. 37 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej dotyczącym ochrony środowiska: „Wysoki poziom ochrony środowiska i poprawa jego jakości muszą być zintegrowane z politykami Unii i zapewnione zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju”.

4. WPLYW NA BUDŻET

W ocenie skutków finansowych regulacji przedstawionej wraz z niniejszą decyzją określono orientacyjny wpływ na budżet. Wkład UE, w tym wkład EFTA, wynosi do 200 mln EUR. Pulę środków finansowych określono w cenach bieżących. Wkład UE jest wnoszony w ramach realizacji programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji.

- Z Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich:
 - Wyzwanie społeczne 2 „Badania naukowe i innowacja w zakresie rolnictwa – Zabezpieczenie wystarczających dostaw bezpiecznej i wysokiej jakości żywności”.
- Z Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji:
 - Wyzwanie społeczne 2 „Bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo i leśnictwo, badania mórz i wód śródlądowych oraz biogospodarka”;
 - Wyzwanie społeczne 5 „Działania w dziedzinie klimatu, środowisko, efektywna gospodarka zasobami i surowce”;
 - Wiodąca pozycja w przemyśle.

Maksymalna kwota wkładu UE na pokrycie kosztów administracyjnych wynosi do 5 %. Odpowiada to 10 mln EUR.

Wkładem UE będzie zarządzać jednostka ds. realizacji Prima PRIMA-IS (pośrednie zarządzanie funduszami UE). Przed przekazaniem zarządzania i funduszy PRIMA-IS zostanie poddana ocenie *ex ante*, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 61 rozporządzenia finansowego, w celu oceny jej zdolności do realizacji programu, w tym odbierania, przydzielania i monitorowania wkładu finansowego UE w ramach zarządzania pośredniego budżetem UE.

Przepisy decyzji oraz umowy o delegowaniu, która ma zostać zawarta między Komisją a specjalną jednostką ds. realizacji, muszą gwarantować ochronę interesów finansowych UE. Kwestia ryzyka nieodzyskania została rozwiązana przez gwarancje finansowe, które państwa uczestniczące będą musiały przedstawić w odpowiednim czasie, a najpóźniej przed podpisaniem umowy o delegowaniu zadań.

Państwa uczestniczące i UE zobowiązują się z góry do wnoszenia wkładu do programu PRIMA. Wkład UE wynoszący 200 mln EUR pochodzący z aktualnych wieloletnich ram finansowych będzie wykorzystywany głównie do finansowania pośrednich działań wynikających z zaproszeń do składania wniosków ogłoszonych przez PRIMA-IS. Obejmuje on

serię siedmiu rocznych planów prac (2018–2024), zaś ostatni wkład Komisji zostanie przekazany w 2020 r. i wykorzystany na finansowanie projektów wynikających z zaproszeń ogłoszonych w latach 2020–2024. Państwa uczestniczące opiszą w rocznym planie prac działania finansowane z programów krajowych oraz środki budżetowe przeznaczone na te działania. Państwa uczestniczące zostały poinformowane o konieczności podjęcia istotnych zobowiązań już w pierwszych latach realizacji programu oraz wniesienia jak największego wkładu finansowego w początkowej fazie inicjatywy, aby zrównoważyć wkład z budżetu Unii.

Wkład UE w każdy roczny plan prac nie przekroczy zobowiązań państw uczestniczących. Zapewnia to zrównoważoną sytuację, gdzie wkład finansowy państw uczestniczących jest co najmniej równy wkładowi UE. Zapewnia to również mechanizm umożliwiający zmniejszenie zobowiązania UE, jeżeli państwa uczestniczące nie podejmą oczekiwanych zobowiązań.

Co więcej, we wniosku ustawodawczym przewidziano dokonanie przez Komisję oceny zobowiązań podjętych przez państwa uczestniczące w pierwszych dwóch rocznych planach prac jako warunku wniesienia wkładu finansowego UE. Po dokonaniu takiej oceny maksymalny wkład UE może zostać zmieniony zgodnie z mającymi zastosowanie zabezpieczeniami dotyczącymi zakończenia, obniżenia lub zawieszenia wkładu finansowego UE, w których określono, że „jeżeli państwa uczestniczące nie wnoszą swojego wkładu w finansowanie programu PRIMA, wnoszą ten wkład tylko częściowo lub z opóźnieniem, Komisja może zakończyć przekazywanie wkładu Unii, proporcjonalnie go zmniejszyć lub zawiesić jego przekazywanie, uwzględniając kwotę finansowania przydzieloną przez państwa uczestniczące na realizację programu PRIMA.”

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

• Ustalenia w zakresie rocznych planów prac, monitorowania, oceny i sprawozdań

Roczne plany prac PRIMA zapewnią spójność i koordynację wszystkich działań i ich ukierunkowanie na osiągnięcie celów operacyjnych, szczegółowych i ogólnych PRIMA. Roczny plan prac, który podlega zatwierdzeniu przez Komisję, będzie obejmować:

– transnarodowe zaproszenia do składania wniosków finansowanych z PRIMA-IS z wkładem UE, zgodnie z zasadami uczestnictwa w programie „Horyzont 2020”;

– działania finansowane wyłącznie przez państwa uczestniczące, które pod pewnymi warunkami mogą otrzymać równoważny wkład Unii. W szczególności działania te zostaną włączone do programu prac po pozytywnej ocenie zewnętrznej dokonywanej w toku wzajemnej weryfikacji międzynarodowej, z uwzględnieniem celów wspólnego programu PRIMA. Będą one realizowane zgodnie ze wspólnymi zasadami, które zostaną ustalone przez państwa uczestniczące oraz Komisję. Działania te będą obejmowały organizowane przez PRIMA-IS zaproszenia pomiędzy programami państw uczestniczących dotyczące projektów transnarodowych (w tym oceny wniosków). Działania powinny również w większym stopniu skupić się na wyższych poziomach gotowości technologicznej określonych w załącznikach ogólnych do programów prac programu „Horyzont 2020”².

Coroczne sprawozdanie na temat PRIMA-IS obejmie oba te aspekty. Umożliwia to ściśle monitorowanie przez służby Komisji i ułatwia podjęcie w razie konieczności środków

² Decyzja Komisji C(2016) 4614 z dnia 25 lipca 2016 r.

naprawczych, w szczególności zmniejszenia zobowiązań UE w poszczególnych rocznych planach prac, jeżeli realizacja działań przez państwa uczestniczące nie utrzyma wymaganego poziomu zobowiązań równoważnego poziomowi zobowiązań UE.

Dyrekcja Generalna ds. Badań Naukowych i Innowacji przyjęła standardowe ustalenia dotyczące nadzoru nad inicjatywami na podstawie art. 185 TFUE. Ustalenia te dotyczą też wspólnego programu PRIMA. Skuteczność tych inicjatyw powinna być oceniana zarówno na poziomie programu (z uwzględnieniem tego, czy osiągnięto jego ogólne cele), jak i na poziomie krajowym (z uwzględnieniem celów poszczególnych krajów).

Obowiązki służb Komisji, PRIMA-IS i państw uczestniczących w odniesieniu do mechanizmów monitorowania i audytu są wyraźnie rozróżnione w akcie podstawowym. Zostaną one doprecyzowane w umowie o delegowaniu zadań między Komisją a PRIMA-IS.

Przewiduje się niezależną ocenę okresową i końcową.

Komisja zapewni także, aby wszystkie działania podejmowane i wspierane w ramach inicjatywy były zgodne z Kartą praw podstawowych UE.

- **Odstępstwa od zasad uczestnictwa w programie „Horyzont 2020”**

Podejście wybrane dla wariantu PRIMA opartego na art. 185 wymaga jedynie ograniczonych odstępstw od zasad uczestnictwa w programie „Horyzont 2020”. W celu zapewnienia zrównoważonego udziału w działaniach pośrednich w konfiguracji północ-południe, na zasadzie odstępstwa od art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1290/2013, minimalna liczba uczestników wynosi trzy podmioty prawne mające siedzibę w trzech różnych państwach uczestniczących, z których jeden ma siedzibę w państwie członkowskim lub w państwie stowarzyszonym w ramach programu „Horyzont 2020”, a jeden w państwie trzecim, które może, ale nie musi być stowarzyszone w ramach programu „Horyzont 2020”. Odstępstwo od art. 9 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 jest niezbędne do zagwarantowania, aby minimalne warunki kwalifikowalności do uczestnictwa w działaniach pośrednich, w których minimalnym warunkiem jest udział jednego podmiotu prawnego, nie były dyskryminacyjne w stosunku do podmiotów mających siedzibę w państwach trzecich uczestniczących w PRIMA jako państwa uczestniczące. Miałoby to zastosowanie tylko w wyjątkowym przypadku, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Komisję, gdy zaproszenia do składania wniosków w ramach rocznego planu prac obejmują działania z udziałem jednego beneficjenta. Odstępstwa od art. 12 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 są konieczne, aby rozszerzyć współpracę za pośrednictwem wspólnych zaproszeń ogłaszanych przez jednostkę ds. realizacji PRIMA z udziałem podmiotów prawnych innych niż państwa trzecie i organizacje międzynarodowe.

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie uczestnictwa Unii
w partnerstwie w dziedzinie badań i innowacji w regionie Morza Śródziemnego
(PRIMA)
podejmowanym wspólnie przez kilka państw członkowskich

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 185 i art. 188 akapit drugi,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W swoim komunikacie z dnia 3 marca 2010 r. „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”, Komisja podkreśla potrzebę stworzenia dogodnych warunków inwestowania w wiedzę i innowację w celu uzyskania inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Zarówno Parlament Europejski, jak i Rada zatwierdziły tę strategię.
- (2) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013⁴ ustanowiono „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) („Horyzont 2020”). Program „Horyzont 2020” ma na celu osiągnięcie większego wpływu na badania naukowe i innowacje poprzez przyczynienie się do wzmocnienia partnerstw publiczno-publicznych, w tym poprzez uczestnictwo Unii w programach prowadzonych przez kilka państw członkowskich.
- (3) Partnerstwa publiczno-publiczne powinny dążyć do zapewnienia ściślejszej synergii, zwiększenia koordynacji i unikania zbędnego powielania unijnych, międzynarodowych, krajowych i regionalnych programów badawczych i w pełni przestrzegać ogólnych zasad programu „Horyzont 2020”, w szczególności tych dotyczących otwartości i przejrzystości.
- (4) W rozporządzeniu (UE) nr 1291/2013 określono „działania w dziedzinie klimatu, środowisko, efektywną gospodarkę zasobami i surowce” oraz „bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo i leśnictwo, badania mórz i wód śródlądowych oraz biogospodarkę” jako dwa priorytetowe wyzwania społeczne,

³ Dz.U. C ...[opinia EKES].

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające decyzję nr 1982/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 104).

którymi należy zająć się poprzez wsparcie inwestycji w dziedzinie badań i innowacji. W rozporządzeniu (UE) nr 1291/2013 stwierdzono również, że działania w zakresie badań i innowacji mające na celu sprostanie tym wyzwaniom powinny być prowadzone na szczeblu unijnym i wyższym, ze względu na transnarodowy i globalny charakter klimatu i środowiska, ich skalę i złożoność, oraz międzynarodowy wymiar łańcucha dostaw żywności i rolnictwa.

- (5) W rozporządzeniu (UE) nr 1291/2013 potwierdzono, że współpraca międzynarodowa z państwami trzecimi jest niezbędna, aby skutecznie sprostać wspólnym wyzwaniom. Współpraca międzynarodowa w zakresie badań i innowacji stanowi kluczowy aspekt globalnych zobowiązań Unii i ma do odegrania ważną rolę w partnerstwie Unii z państwami sąsiadującymi. Współpraca ta jest zgodna z podejściem przyjętym w europejskiej polityce sąsiedztwa, polegającym na zróżnicowaniu poziomu współpracy z poszczególnymi państwami w sąsiedztwie w oparciu o ich zobowiązania wobec Unii.
- (6) W komunikacie z 7 czerwca 2016 r. w sprawie ustanowienia nowych ram partnerstwa z krajami trzecimi w ramach Europejskiego programu w zakresie migracji Komisja podkreśliła potrzebę wykorzystania wszystkich obszarów polityki, w tym badań naukowych i innowacji, aby zająć się podstawowymi przyczynami migracji poprzez nowy model współpracy obejmujący inwestorów prywatnych, zwiększenie zasięgu ograniczonych środków budżetowych oraz skoncentrowanie się na MŚP i zrównoważonej infrastrukturze.
- (7) W dniu 23 grudnia 2014 r. grupa 19 państw regionu Morza Śródziemnego przedłożyła Komisji wniosek dotyczący wspólnego programu „Partnerstwo w dziedzinie badań i innowacji w regionie Morza Śródziemnego” (PRIMA). 14 spośród tych państw uzgodniło wspólne podjęcie inicjatywy PRIMA, zobowiązując się do przekazania wkładów finansowych: Cypr, Republika Czeska, Francja, Grecja, Hiszpania, Luksemburg, Malta, Portugalia i Włochy – państwa członkowskie Unii; Izrael i Tunezja – państwa trzecie stowarzyszone z programem „Horyzont 2020”; Egipt, Liban i Maroko – państwa trzecie niestowarzyszone z programem „Horyzont 2020”.
- (8) Celem PRIMA jest realizacja wspólnego programu w zakresie opracowania i przyjęcia innowacyjnych i zintegrowanych rozwiązań służących zwiększeniu wydajności, bezpieczeństwa, ochrony i zrównoważonego charakteru produkcji żywności i zaopatrzenia w wodę w regionie Morza Śródziemnego. Program PRIMA powinien przyczyniać się do realizacji przyjętych niedawno celów zrównoważonego rozwoju oraz przyszłej strategii UE na rzecz zrównoważonego rozwoju.
- (9) W celu zapewnienia uczestnictwa w PRIMA państw trzecich niestowarzyszonych z programem „Horyzont 2020”, mianowicie Egiptu, Libanu i Maroka, powinny być wymagane międzynarodowe umowy między Unią a tymi państwami trzecimi w celu objęcia tych państw systemem prawnym ustanowionym niniejszą decyzją.
- (10) Zgodnie z celami programu „Horyzont 2020” każde inne państwo członkowskie oraz państwo trzecie stowarzyszone z programem „Horyzont 2020” powinno być uprawnione do uczestnictwa w programie PRIMA, jeśli zobowiąże się do wniesienia wkładu w finansowanie PRIMA.
- (11) Aby osiągnąć cele programu PRIMA, uczestnictwo innych państw trzecich niestowarzyszonych z programem „Horyzont 2020”, zwłaszcza państw południowego basenu Morza Śródziemnego, powinno być możliwe, jeżeli dane państwo zobowiąże się do wnoszenia wkładu w finansowanie PRIMA i jeżeli PRIMA-IS zatwierdzi jego

uczestnictwo. Uczestnictwo takiego państwa powinno również zostać przewidziane przez odpowiednią umowę międzynarodową między tym państwem trzecim a Unią.

- (12) W celu zapewnienia wspólnej realizacji programu PRIMA należy ustanowić jednostkę ds. realizacji („PRIMA-IS”). PRIMA-IS powinna być odbiorcą wkładu finansowego Unii i zapewniać sprawną realizację programu PRIMA.
- (13) Wkład finansowy Unii powinien być uzależniony od formalnych zobowiązań państw uczestniczących do wnoszenia wkładu w finansowanie PRIMA oraz od wypełnienia tych zobowiązań zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej decyzji. Należy zapewnić elastyczne rozwiązania umożliwiające państwom uczestniczącym nieobowiązkowe wnoszenie wkładu finansowego do PRIMA-IS w celu finansowania działań pośrednich, dzięki czemu osiągnięty zostanie wysoki stopień integracji finansowej. Ponadto państwa uczestniczące powinny wносить wkład finansowy lub rzeczowy w działania realizowane bez wkładu Unii. Okres, w którym państwa uczestniczące muszą wnieść swój wkład, powinien być wyraźnie określony.
- (14) Należy określić pułap wkładu Unii na rzecz programu PRIMA pochodzącego ze środków programu „Horyzont 2020”. W ramach tego pułapu wkład Unii powinien być równy wkładowi państw uczestniczących na rzecz programu PRIMA, aby uzyskać znaczny efekt mnożnikowy i zapewnić silniejszą integrację programów państw uczestniczących. Należy umożliwić wykorzystanie ograniczonej części wkładu Unii na pokrycie kosztów administracyjnych PRIMA-IS.
- (15) Aby uniknąć przedłużającej się realizacji programu PRIMA, należy ustalić termin rozpoczęcia ostatnich działań, w tym ostatnich zaproszeń do składania wniosków.
- (16) Działania w ramach programu PRIMA powinny być zgodne z celami oraz priorytetami w zakresie badań i innowacji zawartymi w programie „Horyzont 2020” oraz zasadami ogólnymi i warunkami ogólnymi określonymi w art. 26 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013. W programie PRIMA należy uwzględnić definicje OECD dotyczące poziomu gotowości technologicznej przy klasyfikacji badań technicznych, rozwoju produktów i działań demonstracyjnych.
- (17) Aby osiągnąć cele programu PRIMA, PRIMA-IS powinna zapewniać wsparcie finansowe głównie w postaci dotacji dla uczestników działań finansowanych przez PRIMA-IS. Działania te powinny zostać wybrane w wyniku otwartych i konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków, za które odpowiedzialna jest PRIMA-IS.
- (18) Zaproszenia do składania wniosków, którymi zarządza PRIMA-IS, powinny być również ogłaszane w jednym portalu dla uczestników, a także za pośrednictwem pozostałych elektronicznych środków upowszechniania programu „Horyzont 2020” zarządzanych przez Komisję.
- (19) Wkładem finansowym Unii należy zarządzać zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami oraz zgodnie z zasadami zarządzania pośredniego, określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012⁵ oraz w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 1268/2012⁶.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁶ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 362 z 31.12.2012, s. 1).

- (20) Aby chronić interesy finansowe Unii, Komisja powinna mieć prawo do zmniejszenia, zawieszenia lub zakończenia wnoszenia wkładu finansowego Unii, jeżeli program PRIMA realizowany jest niewłaściwie, częściowo lub z opóźnieniem bądź jeżeli państwa uczestniczące nie wnoszą swojego wkładu w finansowanie programu PRIMA, wnoszą go częściowo lub z opóźnieniem.
- (21) Udział w działaniach pośrednich finansowanych przez PRIMA-IS podlega przepisom rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013⁷. Ze względu na szczególne potrzeby operacyjne programu PRIMA należy jednak przewidzieć odstępstwa od tego rozporządzenia, zgodnie z jego art. 1 ust. 3.
- (22) Odstępstwa od art. 9 ust. 1 lit. b) oraz art. 9 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 są konieczne, aby uwzględnić specyfikę wynikającą z zakresu geograficznego programu PRIMA, poprzez dalsze dostosowanie minimalnych warunków kwalifikowalności do uczestnictwa w działaniach pośrednich. W celu zapewnienia zrównoważonego udziału w działaniach pośrednich w konfiguracji północ-południe, na zasadzie odstępstwa od art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1290/2013, minimalna liczba uczestników wynosi trzy podmioty prawne mające siedzibę w trzech różnych państwach uczestniczących, z których jeden ma siedzibę w państwie członkowskim lub w państwie stowarzyszonym w ramach programu „Horyzont 2020”, a jeden w państwie trzecim, które może, ale nie musi być stowarzyszone w ramach programu „Horyzont 2020”. Odstępstwo od art. 9 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 jest niezbędne do zagwarantowania, aby minimalne warunki kwalifikowalności do uczestnictwa w działaniach pośrednich nie były dyskryminacyjne w stosunku do podmiotów mających siedzibę w państwach trzecich uczestniczących w PRIMA jako państwa uczestniczące. W celu zagwarantowania, by warunki finansowania nie były dyskryminacyjne w stosunku do podmiotów mających siedzibę w państwach trzecich uczestniczących w PRIMA jako państwa uczestniczące, należy przewidzieć, że oprócz podmiotów, o których mowa w art. 10 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013, do finansowania kwalifikują się podmioty prawne mające siedzibę w państwach uczestniczących. Odstępstwa od art. 12 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 są konieczne, aby umożliwić rozszerzenie współpracy za pośrednictwem wspólnych zaproszeń ogłaszanych przez PRIMA-IS z udziałem podmiotów prawnych innych niż państwa trzecie i organizacje międzynarodowe.
- (23) W celu uproszczenia należy zmniejszyć obciążenia administracyjne wszystkich stron. Należy unikać podwójnych audytów i nieproporcjonalnej ilości dokumentacji oraz sprawozdań. Przy prowadzeniu audytów należy w stosownych przypadkach uwzględnić specyfikę programów krajowych.
- (24) Audyty beneficjentów funduszy unijnych przeprowadzane zgodnie z niniejszą decyzją powinny zapewnić ograniczenie obciążenia administracyjnego zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1291/2013.
- (25) Należy chronić interesy finansowe Unii Europejskiej z zastosowaniem proporcjonalnych środków w całym cyklu wydatkowania, w tym prewencji, wykrywania i analizy nieprawidłowości, odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1906/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 81).

przypadkach, nakładania kar administracyjnych zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012.

- (26) Komisja powinna przeprowadzić ocenę okresową dotyczącą przede wszystkim jakości i skuteczności programu PRIMA oraz postępów w osiąganiu wyznaczonych celów, a także przeprowadzić ocenę końcową i powinna sporządzić sprawozdanie z tych ocen.
 - (27) Na wniosek Komisji PRIMA-IS oraz państwa uczestniczące powinny przekazać Komisji wszelkie informacje, które musi ona uwzględnić w sprawozdaniach z oceny programu PRIMA.
 - (28) Niniejsza decyzja ma na celu wzmocnienie integracji i dostosowanie systemów badań i innowacji oraz działań w krajach śródziemnomorskich w dziedzinie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność. Zakres badań i innowacji niezbędnych do sprostania wyzwaniom w regionie Morza Śródziemnego jest ogromny ze względu na systemowy charakter najważniejszych problemów. Zakres badań i innowacji jest złożony i multidyscyplinarny i wymaga podejścia wielopodmiotowego i transgranicznego. Podejście oparte na współpracy z wieloma państwami uczestniczącymi może pomóc w zwiększeniu wymaganej skali i zakresu poprzez łączenie zasobów finansowych i intelektualnych. W związku z tym, ponieważ wspomniany cel można zrealizować w lepszy sposób na szczeblu Unii poprzez zintegrowanie krajowych działań we wspólne podejście unijne, zbliżenie odrębnych krajowych programów badawczych, wspieranie tworzenia wspólnych strategii badawczych i finansowych na szczeblu transgranicznym, osiąganie masy krytycznej wymaganych podmiotów i inwestycji, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
 - (29) Unia powinna zatem uczestniczyć w programie PRIMA,
- PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Uczestnictwo w programie PRIMA

- 1. Unia uczestniczy w partnerstwie w dziedzinie badań i innowacji w regionie Morza Śródziemnego (PRIMA) podjętym wspólnie przez [Cypr, Republikę Czeską, Francję, Grecję, Izrael, Włochy, Luksemburg, Malte, Portugalię, Hiszpanię i Tunezję] („państwa uczestniczące”), zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej decyzji.
- 2. Egipt, Liban i Maroko zostaną państwami uczestniczącymi pod warunkiem zawarcia z Unią umów międzynarodowych określających warunki ich uczestnictwa w PRIMA.
- 3. Każde państwo członkowskie oraz każde państwo stowarzyszone w ramach programu „Horyzont 2020” inne niż państwa wymienione w ust. 1, może uczestniczyć w PRIMA, o ile spełnia warunek określony w art. 4 ust. 1 lit. c) niniejszej decyzji. Jeżeli dane państwo spełnia ten warunek, uznaje się je za państwo uczestniczące do celów niniejszej decyzji.
- 4. Każde państwo trzecie niestowarzyszone w ramach programu „Horyzont 2020” inne niż państwa wymienione w ust. 2, może uczestniczyć w PRIMA, pod warunkiem że:
 - a) spełnia warunek określony w art. 4 ust. 1 lit. c) niniejszej decyzji;

- b) PRIMA-IS zatwierdzi jego uczestnictwo w PRIMA po rozważeniu istotności tego uczestnictwa dla realizacji celów programu; oraz
- c) zawrze ono z Unią międzynarodową umowę określającą warunki jego uczestnictwa w PRIMA.

Jeżeli dany kraj spełnia wymogi określone w akapicie pierwszym, uznaje się je za państwo uczestniczące do celów niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Cele programu PRIMA

- 5. Ogólnym celem programu PRIMA jest opracowanie poprzedzonych kompletną fazą pilotażową i demonstracyjną wspólnych innowacyjnych rozwiązań w zakresie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność w regionie Morza Śródziemnego, które będą bardziej odporne na zmianę klimatu, wydajne, opłacalne i zrównoważone, oraz przyczynienie się do rozwiązania problemów związanych z żywieniem, zdrowiem, dobrostanem i migracją.
- 6. Aby przyczynić się do realizacji celu ogólnego, program PRIMA osiąga następujące cele szczegółowe:
 - (i) opracowanie stabilnego, długoterminowego, wspólnego planu strategicznego w zakresie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność;
 - (ii) ukierunkowanie wszystkich krajowych programów w zakresie badań i innowacji na realizację planu strategicznego;
 - (iii) strukturalne zaangażowanie wszystkich zainteresowanych podmiotów sektora publicznego i prywatnego w realizację planu strategicznego poprzez dzielenie się wiedzą i łączenie zasobów finansowych, aby osiągnąć niezbędną masę krytyczną;
 - (iv) wzmocnienie finansowania i zdolności w zakresie realizacji w odniesieniu do wszystkich zaangażowanych podmiotów.

Artykuł 3

Wkład finansowy Unii na rzecz PRIMA

- 7. Maksymalny wkład finansowy Unii, w tym środki EFTA, na program PRIMA wynosi 200 000 000 EUR, tak aby osiągnąć wysokość równą wkładom państw uczestniczących.
- 8. Wkład finansowy Unii wypłaca się ze środków w budżecie ogólnym Unii przeznaczonych na odpowiednie części programu szczegółowego wdrażającego program „Horyzont 2020” ustanowionego decyzją Rady 2013/743/UE⁸, a w szczególności na część II „Wiodąca pozycja w przemyśle” oraz część III „Wyzwania społeczne”, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (vi), art. 60 i art. 61 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.
- 9. Wkład finansowy Unii jest wykorzystywany przez jednostkę ds. realizacji PRIMA („PRIMA-IS”):

⁸ Decyzja Rady 2013/743/UE z dnia 3 grudnia 2013 r. ustanawiająca program szczegółowy wdrażający program „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) i uchylająca decyzje 2006/971/WE, 2006/972/WE, 2006/973/WE, 2006/974/WE i 2006/975/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 965).

- a) w celu finansowania działań, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a);
- b) na pokrycie kosztów administracyjnych PRIMA-IS, w wysokości maksymalnie 5 % wkładu finansowego Unii.

Artykuł 4

Warunki dotyczące wkładu finansowego Unii na rzecz PRIMA

10. Wkład finansowy Unii zależy od spełnienia następujących warunków:
- a) wykazanie przez państwa uczestniczące, że program PRIMA ustanowiono zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej decyzji;
 - b) wyznaczenie przez państwa uczestniczące lub organizacje wyznaczone przez państwa uczestniczące podmiotu posiadającego osobowość prawną, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (vi) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, jako PRIMA-IS. PRIMA-IS jest odpowiedzialna za skuteczne realizowanie programu PRIMA, odbieranie, przydzielanie i monitorowanie wkładu finansowego Unii oraz w stosownych przypadkach wkładu państw uczestniczących oraz za zapewnienie podjęcia wszelkie działania niezbędne dla osiągnięcia celów PRIMA;
 - c) zobowiązanie się każdego państwa uczestniczącego do wnoszenia wkładu w finansowanie programu PRIMA;
 - d) wykazanie przez PRIMA-IS zdolności do realizowania programu PRIMA, obejmującej odbieranie, przydzielanie i monitorowanie wkładu Unii w ramach pośredniego zarządzania budżetem Unii zgodnie z art. 58, 60 i 61 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012;
 - e) ustanowienie dla programu PRIMA modelu zarządzania zgodnie z art. 12;
 - f) przyjęcie przez PRIMA-IS, po zatwierdzeniu przez Komisję, wspólnych zasad, o których mowa w art. 6 ust. 6.
11. Podczas realizacji programu PRIMA wkład finansowy Unii zależy również od spełnienia następujących warunków:
- a) realizacja przez PRIMA-IS celów określonych w art. 2 oraz działań, o których mowa w art. 6;
 - b) utrzymywanie właściwego i skutecznego modelu zarządzania, zgodnie z art. 12;
 - c) spełnienie przez PRIMA-IS wymogów dotyczących sprawozdawczości określonych w art. 60 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012;
 - d) wypełnienie przez państwa uczestniczące zobowiązań, o których mowa w ust. 1 lit. c).
12. Komisja ocenia wypełnienie zobowiązań podjętych przez państwa uczestniczące, w szczególności w dwóch pierwszych rocznych planach prac PRIMA. Po dokonaniu oceny maksymalny wkład Unii, o którym mowa w art. 3 ust. 1, zostanie poddany przeglądowi zgodnie z art. 9.

Artykuł 5

Wkład państw uczestniczących na rzecz PRIMA

1. Państwa uczestniczące wnoszą wkłady finansowe lub rzeczowe o wartości co najmniej 200 000 000 EUR w okresie od dnia wejścia w życie niniejszej decyzji do dnia 31 grudnia 2028 r. lub organizują wnoszenie takich wkładów przez krajowe organy finansujące.
2. Wkład państw uczestniczących lub ich krajowych organów finansujących obejmuje następujące elementy:
 - a) w stosownych przypadkach, wkład finansowy na rzecz PRIMA-IS w celu finansowania działań pośrednich, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a);
 - b) wkład finansowy lub rzeczowy w realizację działań, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. b); oraz
 - c) wkład finansowy do budżetu administracyjnego PRIMA-IS, którego nie obejmuje wkład Unii określony w art. 3 ust. 3 lit. b).
3. Na wkład rzeczowy, o którym mowa w ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, składają się koszty poniesione przez państwa uczestniczące za pośrednictwem krajowych organów finansujących na realizację działań, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. b), pomniejszone o wszelki bezpośredni lub pośredni wkład finansowy Unii w te koszty.
4. Do celów wyceny wkładu rzeczowego, o którym mowa w ust. 2 lit. b), koszty są określone zgodnie ze zwykłą praktyką księgową danych państw uczestniczących lub krajowych organów finansujących, mającymi zastosowanie standardami rachunkowości państw uczestniczących, w których siedzibę mają dane krajowe organy finansujące oraz mającymi zastosowanie międzynarodowymi standardami rachunkowości/międzynarodowymi standardami sprawozdawczości finansowej. Koszty są zatwierdzane przez niezależnego audytora wyznaczonego przez przedmiotowe państwa uczestniczące lub krajowe organy finansujące. W przypadku pojawienia się jakiegokolwiek niepewności związanej z zatwierdzeniem PRIMA-IS może zweryfikować metodę wyceny. Jeżeli niepewności się utrzymują, PRIMA-IS może przeprowadzić audyt.
5. Wkłady, o których mowa w ust. 2 lit. a) i b), które uznaje się za wkłady państw uczestniczących, są wnoszone po wejściu w życie niniejszej decyzji w odniesieniu do działań ujętych w pierwszym rocznym planie prac PRIMA oraz po przyjęciu kolejnych rocznych planów prac przez PRIMA-IS.

Artykuł 6

Działania i realizacja programu PRIMA

13. PRIMA wspiera następujące działania:
 - a) działania pośrednie w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i rozporządzenia (UE) nr 1291/2013, finansowane przez PRIMA-IS zgodnie z art. 7, głównie w postaci dotacji przyznawanych w wyniku otwartych i konkurencyjnych transnarodowych zaproszeń do składania wniosków organizowanych przez PRIMA-IS, w tym:
 - (i) działania w zakresie badań i innowacji, jak również działania w zakresie innowacji, w tym projekty demonstracyjne, zakłady pilotażowe, testowanie,

działania poprzedzające komercyjne wykorzystanie, dotyczące w szczególności wyższych poziomów gotowości technologicznej;

(ii) działania koordynacyjne i wspierające koncentrujące się na działaniach upowszechniających i informacyjnych w celu promowania PRIMA i maksymalizacji jego skutków;

b) działania finansowane przez państwa uczestniczące za pośrednictwem krajowych organów finansujących bez wkładu Unii, które w coraz większym stopniu obejmują również wyższe poziomy gotowości technologicznej, w tym:

(i) działania wybrane w wyniku otwartych i konkurencyjnych transnarodowych zaproszeń do składania wniosków organizowanych przez PRIMA-IS, którymi zarządzają krajowe organy finansujące w ramach programów krajowych państw uczestniczących i które zapewniają wsparcie finansowe głównie w formie dotacji;

(ii) działania w ramach krajowych programów państw uczestniczących.

14. Program PRIMA jest realizowany na podstawie rocznych planów prac przyjmowanych przez PRIMA-IS przed końcem poprzedniego roku, po zatwierdzeniu przez Komisję. Na zasadzie wyjątku roczny plan prac PRIMA na 2018 r. może zostać przyjęty do dnia 31 marca 2018 r. PRIMA-IS podaje roczny plan prac do wiadomości publicznej.
15. Działania mogą być finansowane w ramach programu PRIMA jedynie, jeżeli są one wymienione w rocznym planie prac PRIMA. W rocznym planie prac PRIMA rozróżnia się między działaniami, o których mowa w ust. 1 lit. a), działaniami, o których mowa w ust. 1 lit. b), i kosztami administracyjnymi PRIMA-IS. Przewiduje on odpowiadające tym kategoriom prognozy wydatków oraz środki budżetowe na działania finansowane z wkładu Unii oraz działania finansowane przez państwa uczestniczące za pośrednictwem krajowych organów finansujących bez wkładu Unii. Roczny plan prac PRIMA zawiera również szacowaną wartość wkładów rzeczowych państw uczestniczących, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. b).
16. Ostatnie działania, które mają być finansowane, w tym ostatnie zaproszenia do składania wniosków w ramach odpowiednich rocznych planów prac PRIMA muszą zostać ogłoszone do dnia 31 grudnia 2024 r. W należycie uzasadnionych przypadkach mogą one zostać ogłoszone do dnia 31 grudnia 2025 r.
17. Działania finansowane przez państwa uczestniczące za pośrednictwem krajowych organów finansujących bez wkładu Unii mogą zostać włączone do rocznego planu prac PRIMA wyłącznie po uzyskaniu pozytywnego wyniku niezależnej oceny zewnętrznej dokonywanej w toku wzajemnej weryfikacji międzynarodowej pod kątem celów PRIMA, zorganizowanej przez PRIMA-IS.
18. Działania ujęte w rocznym planie prac PRIMA finansowane przez państwa uczestniczące za pośrednictwem krajowych organów finansujących bez wkładu Unii są realizowane zgodnie ze wspólnymi zasadami przyjętymi przez PRIMA-IS, po zatwierdzeniu przez Komisję. Wspólne zasady uwzględniają zasady określone w niniejszej decyzji, w tytule VI rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz w rozporządzeniu (UE) nr 1290/2013, w szczególności zasady dotyczące równego traktowania, przejrzystości, niezależnej oceny opartej na wzajemnej weryfikacji i wyboru. PRIMA-IS przyjmuje również, po zatwierdzeniu przez Komisję, wymogi dotyczące sprawozdawczości państw uczestniczących wobec PRIMA-IS, w tym w odniesieniu do wskaźników dla poszczególnych działań.

19. Działania, o których mowa w ust. 1 lit. b) ppkt (i), spełniają, oprócz wspólnych zasad, o których mowa w ust. 6, następujące warunki:
- a) wnioski dotyczą projektów transnarodowych, przy minimalnym udziale co najmniej trzech niezależnych podmiotów prawnych ustanowionych w trzech różnych państwach uczestniczących, w tym:
 - (i) jednego z siedzibą w państwie członkowskim lub w państwie stowarzyszonym w ramach programu „Horyzont 2020”, oraz
 - (ii) jednego z siedzibą w państwie trzecim uznanym za państwo uczestniczące zgodnie z niniejszą decyzją do czasu składania wniosków w ramach odpowiedniego zaproszenia do składania wniosków;
 - b) wnioski wybiera się w wyniku transnarodowego zaproszenia do składania wniosków w procedurze dwuetapowej. Etap 1 obejmuje przegląd na poziomie krajowym lub transnarodowym wniosków składanych przez podmioty prawne kwalifikujące się do finansowania w ramach odpowiednich programów krajowych. Etap 2 obejmuje niezależną wzajemną weryfikację międzynarodową zorganizowaną przez PRIMA-IS. Na etapie 2 wnioski ocenia co najmniej trzech niezależnych ekspertów na podstawie poniższych kryteriów przyznania: doskonałość, oddziaływanie, jakość i efektywność realizacji;
 - c) wnioski klasyfikuje się w kolejności odpowiadającej wynikom oceny. Wyboru dokonuje PRIMA-IS na podstawie tej klasyfikacji. Państwa uczestniczące uzgadniają odpowiedni sposób finansowania, który umożliwia zwiększenie liczby wniosków finansowanych na podstawie klasyfikacji, w szczególności poprzez zapewnienie kwot rezerwowych dla wkładów krajowych do zaproszeń do składania wniosków.
20. PRIMA-IS monitoruje realizację wszystkich działań zawartych w rocznym planie prac PRIMA i składa Komisji sprawozdania w tej sprawie.
21. We wszelkich działaniach komunikacyjnych lub publikacjach związanych z działaniami w ramach PRIMA, prowadzonych we współpracy z PRIMA, podejmowanych przez PRIMA-IS, uczestniczące państwo lub jego krajowy organ finansujący umieszcza się uwagę: „[nazwa działania] jest częścią programu PRIMA wspieranego przez Unię Europejską”.

Artykuł 7

Zasady uczestnictwa i upowszechniania

22. PRIMA-IS uznaje się za organ finansujący w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1290/2013; udziela ona wsparcia finansowego na rzecz działań pośrednich, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a) niniejszej decyzji, zgodnie z zasadami określonymi we wspomnianym rozporządzeniu, z zastrzeżeniem odstępstw określonych w niniejszym artykule.
23. Na zasadzie odstępstwa od art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 minimalna liczba uczestników wynosi trzy podmioty prawne mające siedzibę w trzech różnych państwach uczestniczących, w tym:
- a) jeden z siedzibą w państwie członkowskim lub w państwie stowarzyszonym w ramach programu „Horyzont 2020”, oraz

- b) jeden z siedzibą w państwie trzecim uznanym za państwo uczestniczące zgodnie z niniejszą decyzją przed terminem składania wniosków w ramach odpowiedniego zaproszenia do składania wniosków.
24. Na zasadzie odstępstwa od art. 9 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013, w należycie uzasadnionych przypadkach określonych w rocznym planie prac PRIMA, minimalnym warunkiem jest udział jednego podmiotu prawnego mającego siedzibę w państwie uczestniczącym, będącym państwem członkowskim, państwem stowarzyszonym w ramach programu „Horyzont 2020” lub państwem trzecim uznanym za państwo uczestniczące zgodnie z niniejszą decyzją przed terminem składania wniosków w ramach odpowiedniego zaproszenia do składania wniosków.
25. Oprócz uczestników, którzy kwalifikują się do finansowania zgodnie z postanowieniami art. 10 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013, do finansowania kwalifikuje się dowolny podmiot prawny z siedzibą w państwie uczestniczącym.
26. Na zasadzie odstępstwa od art. 12 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013, w przypadku gdy takie działanie jest ujęte w rocznym planie prac PRIMA, PRIMA-IS może ogłaszać zaproszenia do składania wniosków wspólnie z państwami trzecimi innymi niż państwa uczestniczące lub ich organizacjami i agencjami naukowymi i technologicznymi, z organizacjami międzynarodowymi lub z innymi stronami trzecimi, w szczególności organizacjami pozarządowymi, zgodnie z przepisami określonymi w art. 12 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013.

Artykuł 8

Umowy między Unią a PRIMA-IS

27. Pod warunkiem wydania pozytywnej oceny *ex ante* dotyczącej PRIMA-IS zgodnie z art. 61 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz przedstawienia odpowiednich gwarancji finansowych zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (vi) tego rozporządzenia Komisja, w imieniu Unii, zawiera z PRIMA-IS umowę o delegowaniu zadań oraz coroczne umowy w sprawie transferu środków.
28. Umowę o delegowaniu zadań, o której mowa w ust. 1, zawiera się zgodnie z art. 58 ust. 3 oraz art. 60 i art. 61 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 i art. 40 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1268/2012. Obejmuje ona między innymi następujące kwestie:
- a) wymogi dotyczące wkładu PRIMA-IS w odniesieniu do wskaźników efektywności określonych w załączniku II do decyzji 2013/743/UE;
 - b) wymogi dotyczące wkładu PRIMA-IS w odniesieniu do monitorowania, o którym mowa w załączniku III do decyzji 2013/743/UE;
 - c) szczegółowe wskaźniki efektywności związane z funkcjonowaniem PRIMA-IS;
 - d) wymogi obowiązujące PRIMA-IS w zakresie przekazywania informacji na temat kosztów administracyjnych i szczegółowych danych dotyczących realizacji programu PRIMA;
 - e) uzgodnienia dotyczące przekazywania danych niezbędnych do zapewnienia, aby Komisja była w stanie wypełniać swoje obowiązki w zakresie upowszechniania i obowiązki sprawozdawcze;

- f) uzgodnienia dotyczące zatwierdzenia lub odrzucenia przez Komisję projektu rocznego planu prac PRIMA, wspólnych zasad, o których mowa w art. 6 ust. 6, oraz wymogów sprawozdawczych państw uczestniczących, zanim zostaną one przyjęte przez PRIMA-IS; oraz
- g) przepisy dotyczące publikacji przez PRIMA-IS zaproszeń do składania wniosków, w szczególności ogłaszania tych zaproszeń w jednym portalu dla uczestników, jak również za pośrednictwem innych elektronicznych środków upowszechniania programu „Horyzont 2020” zarządzanych przez Komisję.

Artykuł 9

Zakończenie przekazywania wkładu finansowego Unii, zmniejszenie tego wkładu lub zawieszenie jego przekazywania

- 29. Jeżeli program PRIMA nie jest realizowany, jest realizowany niewłaściwie, częściowo lub z opóźnieniem, Komisja może zakończyć przekazywanie wkładu Unii, proporcjonalnie go zmniejszyć lub zawiesić jego przekazywanie zależnie od rzeczywistej realizacji programu PRIMA.
- 30. Jeżeli państwa uczestniczące nie wnoszą swojego wkładu w finansowanie programu PRIMA, wnoszą ten wkład tylko częściowo lub z opóźnieniem, Komisja może zakończyć przekazywanie wkładu Unii, proporcjonalnie go zmniejszyć lub zawiesić jego przekazywanie, uwzględniając kwotę finansowania przydzieloną przez państwa uczestniczące na realizację programu PRIMA.

Artykuł 10

Audyty ex post

- 1. Audyty *ex post* wydatków na działania pośrednie, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a) niniejszej decyzji, przeprowadzane są przez PRIMA-IS zgodnie z art. 29 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013.
- 2. Komisja może zdecydować o samodzielnym przeprowadzaniu audytów, o których mowa w ust. 1. W takim przypadku Komisja dokonuje tego zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami, w szczególności z przepisami rozporządzeń (UE, Euratom) nr 966/2012, (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013.

Artykuł 11

Ochrona interesów finansowych Unii

- 31. Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszej decyzji, ochronę interesów finansowych Unii przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych a także, w stosownych przypadkach, przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary administracyjne.
- 32. PRIMA-IS udziela pracownikom Komisji i innym upoważnionym przez Komisję osobom, a także Trybunałowi Obrachunkowemu, dostępu do swoich terenów i obiektów oraz do wszelkich informacji, włącznie z informacjami w formacie elektronicznym, niezbędnych do przeprowadzenia audytów.

33. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole i inspekcje na miejscu, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁹ oraz rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013¹⁰, w celu ustalenia, czy w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub kontraktem finansowanym pośrednio lub bezpośrednio zgodnie z niniejszą decyzją doszło do oszustwa, korupcji lub dowolnego innego nielegalnego działania ze skutkiem dla interesów finansowych Unii.
34. Bez uszczerbku dla ust. 1, 2 i 3, kontrakty, umowy o udzielenie dotacji i decyzje o udzieleniu dotacji wynikające z wykonania niniejszej decyzji zawierają postanowienia w wyraźny sposób upoważniające Komisję, PRIMA-IS, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich audytów i dochodzeń zgodnie z ich właściwymi kompetencjami. W przypadku gdy realizację działania zlecono na zewnątrz lub podzlecono w całości lub w części lub gdy realizacja działania wymaga udzielenia zamówienia publicznego lub udzielenia wsparcia finansowanego osobie trzeciej, w kontrakcie, umowie o udzielenie dotacji lub decyzji o udzieleniu dotacji przewiduje się zobowiązanie wykonawcy lub beneficjenta do uzyskania od każdej zaangażowanej osoby trzeciej wyraźnej akceptacji wspomnianych uprawnień Komisji, PRIMA-IS, Trybunału Obrachunkowego i OLAF.
35. W ramach realizacji programu PRIMA państwa uczestniczące podejmują wszelkie środki prawne, regulacyjne, administracyjne lub inne środki niezbędne do ochrony interesów finansowych Unii, w szczególności w celu zapewnienia pełnego odzyskania wszystkich kwot należnych Unii zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 i rozporządzeniem delegowanym (UE) nr 1268/2012.

Artykuł 12

Zarządzanie programem PRIMA

36. Organy PRIMA-IS obejmują:
- a) Zgromadzenie Ogólne;
 - b) Zarząd;
 - c) Sekretariat;
 - d) Radę Naukową.
37. PRIMA-IS jest zarządzana przez Zgromadzenie Ogólne, w którym reprezentowane są wszystkie państwa uczestniczące. Zgromadzenie Ogólne jest organem decyzyjnym PRIMA-IS.
- Zgromadzenie Ogólne przyjmuje, po zatwierdzeniu przez Komisję:
- a) roczny plan prac PRIMA;
 - b) wspólne zasady, o których mowa w art. 6 ust. 6; oraz

⁹ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

c) wymogi sprawozdawcze państw uczestniczących wobec PRIMA-IS.

Zgromadzenie Ogólne zatwierdza uczestnictwo w PRIMA każdego państwa trzeciego niestowarzyszonego w ramach programu „Horyzont 2020” innego niż państwa wymienione w art. 1 ust. 2, po rozważeniu znaczenia jego uczestnictwa dla realizacji celów programu PRIMA.

Każde państwo uczestniczące ma jeden głos w Zgromadzeniu Ogólnym. Decyzje podejmuje się na zasadzie konsensusu. W razie braku konsensusu Zgromadzenie Ogólne podejmuje decyzje większością przynajmniej 75 % głosów. Zatwierdzenie uczestnictwa w PRIMA państw trzecich niestowarzyszonych w ramach programu „Horyzont 2020” innych niż państwa wymienione w art. 1 ust. 2, musi być jednomyślnie.

Unia, reprezentowana przez Komisję, jest zapraszana do uczestnictwa we wszystkich posiedzeniach Zgromadzenia Ogólnego w charakterze obserwatora i może brać udział w dyskusjach. Komisja otrzymuje wszelkie niezbędne dokumenty.

38. Zgromadzenie Ogólne określa liczbę członków Zarządu, która nie może być mniejsza niż pięć, i wyznacza ich. Zarząd nadzoruje Sekretariat PRIMA-IS.

39. Zgromadzenie Ogólne wyznacza Sekretariat PRIMA-IS jako organ wykonawczy PRIMA.

Sekretariat:

- a) realizuje roczny plan prac PRIMA;
- b) zapewnia wsparcie dla innych organów PRIMA-IS;
- c) monitoruje realizację programu PRIMA i przedstawia z niej sprawozdania;
- d) zarządza wkładami finansowymi Unii i państw uczestniczących i przedstawia sprawozdania z ich wykorzystania;
- e) eksponuje rolę programu PRIMA poprzez rzecznictwo i komunikację;
- f) pozostaje w kontakcie z Komisją zgodnie z umową o delegowaniu zadań, o której mowa w art. 8.

40. Zgromadzenie Ogólne mianuje Radę Naukową składającą się z niezależnych ekspertów z państw uczestniczących posiadających kompetencje w dziedzinach związanych z PRIMA. Zgromadzenie Ogólne określa liczbę członków Rady Naukowej, ich prawa głosu i warunki ich mianowania zgodnie z art. 40 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013.

Zgromadzenie Ogólne może tworzyć wyspecjalizowane grupy robocze działające w ramach Rady Naukowej z dodatkowymi niezależnymi ekspertami do wykonania określonych zadań.

Rada Naukowa:

- a) doradza Zgromadzeniu Ogólnemu w sprawie strategicznych priorytetów i potrzeb;
- b) doradza Zgromadzeniu Ogólnemu w sprawie treści i zakresu projektu rocznego planu prac PRIMA z punktu widzenia naukowego i technicznego;
- c) analizuje aspekty naukowe i techniczne realizacji programu PRIMA i wydaje opinie w sprawie sprawozdań rocznych;

- d) w stosownych przypadkach zaleca Zgromadzeniu Ogólnemu powołanie podkomitetów naukowych, grup zadaniowych i wyspecjalizowanych grup roboczych.

Artykuł 13
Przekazywanie informacji

41. Na wniosek Komisji PRIMA-IS przekazuje jej wszelkie informacje niezbędne do przygotowania sprawozdań, o których mowa w art. 14.
42. Państwa uczestniczące przekazują Komisji za pośrednictwem PRIMA-IS wszelkie informacje wymagane przez Parlament Europejski, Radę lub Trybunał Obrachunkowy w odniesieniu do zarządzania finansami programu PRIMA.
43. Komisja uwzględnia informacje, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, w sprawozdaniach, o których mowa w art. 14.

Artykuł 14
Ocena

44. Do dnia 30 czerwca 2022 r. Komisja przeprowadza okresową ocenę programu PRIMA. Komisja sporządza sprawozdanie z tej oceny zawierające wnioski z oceny i obserwacje Komisji. Do dnia 31 grudnia 2022 r. Komisja przekazuje to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
45. Do dnia 31 grudnia 2028 r. Komisja przeprowadza ocenę końcową programu PRIMA. Komisja sporządza sprawozdanie z oceny zawierające wyniki oceny. Do dnia 30 czerwca 2029 r. Komisja przekazuje to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 15
Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 16
Adresaci

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

- 1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy
- 1.2. Dziedziny polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa
- 1.3. Charakter wniosku/inicjatywy
- 1.4. Cele
- 1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy
- 1.6. Okres trwania działania i jego wpływ finansowy
- 1.7. Przewidywane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

- 2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości
- 2.2. System zarządzania i kontroli
- 2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

- 3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ
- 3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki
 - 3.2.1. *Synteza szacunkowego wpływu na wydatki*
 - 3.2.2. *Szacunkowy wpływ na środki operacyjne*
 - 3.2.3. *Szacunkowy wpływ na środki administracyjne*
 - 3.2.4. *Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi*
 - 3.2.5. *Udział osób trzecich w finansowaniu*
- 3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uczestnictwa Unii w partnerstwie w dziedzinie badań i innowacji w regionie Morza Śródziemnego (PRIMA) podejmowanym wspólnie przez kilka państw członkowskich.

1.2. Dziedziny polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa¹¹

Tytuł 08 – Badania naukowe i innowacje, program ramowy „Horyzont 2020”

1.3. Charakter wniosku/inicjatywy

- ☒ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**
- ☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego**¹²
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**
- ☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**

1.4. Cele

1.4.1. Wieloletnie cele strategiczne Komisji wskazane we wniosku/inicjatywie

Celem strategicznym wspólnego programu PRIMA jest opracowanie poprzedzonych kompletną fazą pilotażową i demonstracyjną wspólnych innowacyjnych rozwiązań w zakresie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność w regionie Morza Śródziemnego, które będą bardziej odporne na zmianę klimatu, wydajne, opłacalne i zrównoważone, oraz przyczynienie się do rozwiązania szerszych problemów związanych z żywieniem, zdrowiem, dobrostanem i migracją.

1.4.2. Cele szczegółowe i działania ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Powyższy cel strategiczny wymaga trwałych ram w zakresie badań i innowacji, które w konkretny sposób przekładają się na następujące cele szczegółowe:

- opracowanie stabilnego, długoterminowego, wspólnego planu strategicznego w zakresie badań i innowacji w odniesieniu do systemów zaopatrzenia w wodę i żywność;
- ukierunkowanie wszystkich krajowych programów w zakresie badań i innowacji na realizację planu strategicznego w zakresie badań i innowacji;
- strukturalne zaangażowanie wszystkich zainteresowanych podmiotów w dziedzinie badań i innowacji (z sektora publicznego i prywatnego) w realizację planu strategicznego poprzez dzielenie się wiedzą i łączenie zasobów finansowych, aby osiągnąć niezbędną masę krytyczną;

¹¹ ABM: *activity-based management*: zarządzanie kosztami działań; ABB: *activity-based budgeting*: budżet zadaniowy.

¹² O którym mowa w art. 54 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

- zwiększenie finansowania badań i innowacji i możliwości w zakresie realizacji wszystkich zaangażowanych podmiotów.

1.4.3. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Opracowanie stabilnego, długoterminowego, wspólnego planu strategicznego w zakresie badań i innowacji w odniesieniu do systemów zaopatrzenia w wodę i żywność, co doprowadzi do znaczących postępów w realizacji powyższych celów szczegółowych. Można spodziewać się także dodatkowych skutków, jak np. przyciąganie prywatnych inwestycji dzięki przewidywalnemu długoterminowemu zaangażowaniu instytucjonalnemu; wspieranie stosunków naukowych i dyplomatycznych między uczestnikami (dyplomacja naukowa); wzmocnienie dwustronnych umów naukowo-technicznych między UE a poszczególnymi państwami.

1.4.4. *Wskaźniki wyników i wpływu*

Należy określić wskaźniki, które umożliwią monitorowanie realizacji wniosku/inicjatywy.

Postępy programu PRIMA będą mierzone w następujący sposób:

1. Poprzez wskaźniki realizacji, a mianowicie wskaźniki wyjściowe i wejściowe, aby ocenić średnioterminowy rozwój działań PRIMA:

a) wskaźniki wyjściowe:

- wielkoskalowe projekty pilotażowe i demonstracyjne
- priorytety badań krajowych (finansowanie) dostosowane jako wyniki i priorytety strategicznego planu badań i innowacji
- dostosowanie krajowych programów finansowania badań i innowacji
- nowe lub zaktualizowane strategie krajowe, które odzwierciedlają skutki inicjatywy
- korzyści w zakresie wydajności dzięki łączeniu zasobów; udział inwestycji publicznych w państwach uczestniczących; wielkość i udział współfinansowania ze strony UE i państw trzecich z regionu Morza Śródziemnego; koszty operacyjne; czas na udzielenie dotacji; czas na dokonanie płatności
- środki finansowe przydzielone przez wspólne transnarodowe zaproszenia do składania wniosków lub działania niefinansowane z projektu
- wzrost udziału zrealizowanych modeli zrównoważonego zarządzania systemami zaopatrzenia w wodę i żywność w regionie Morza Śródziemnego
- wzrost udziału zrealizowanych nowych strategii służących poprawie efektywności w odniesieniu do wody i żywności oraz ograniczeniu ilości odpadów, które to strategie zostały opracowane dla regionu Morza Śródziemnego
- nowe modele biznesowe i strategie w zakresie jakości wody i żywności przyjęte na poziomie krajowym i regionalnym
- rozwój zespołów krajowych uczestniczących w projektach w zakresie badań i innowacji dotyczących poprawy efektywności zarządzania systemami zaopatrzenia w wodę i żywność
- liczba państw, w których realizowane są rozwiązania w zakresie oszczędzania wody

- roczna liczba transnarodowych zaproszeń do składania wniosków dotyczących systemów zaopatrzenia w wodę i żywność

b) wskaźniki wejściowe:

- stopień uczestnictwa państw uczestniczących w posiedzeniach Zarządu
- dodatkowe państwa uczestniczące w inicjatywie
- państwa, które wycofały się z uczestnictwa

- rzeczywisty finansowy wkład rzeczowy uczestniczących państw
- postępy w aktualizacji strategicznego planu badań i innowacji
- udział na równych prawach wszystkich państw trzecich

2. Poprzez specjalne wskaźniki, w oparciu o cele zrównoważonego rozwoju i głównie, ale nie wyłącznie, w odniesieniu do bezpieczeństwa żywnościowego (cel 2) oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (cel 6). Najważniejsze wskaźniki oraz ich powiązanie z celami operacyjnymi:

- wskaźnik ubóstwa wielowymiarowego

→ cel 1 (inteligentne i zrównoważone rolnictwo, zasoby naturalne, zwiększenie produkcji)

→ cel 4 (rozwiązania w zakresie efektywności łańcucha żywnościowego i wodnego, ograniczenie strat i odpadów)

→ cel 5 (ograniczenie organizmów szkodliwych i patogenów w rolnictwie, zdrowie ludzi)

- nadwaga (% ludności)

→ cel 3 (rozwiązania w zakresie przemysłu rolnospożywczego, dziedzictwo regionu Morza Śródziemnego w dziedzinie żywienia)

- użytkowanie gruntów (%)

→ cel 7 (poprawa zrównoważonego charakteru gruntów i wody na pól suchych obszarach zlewni)

- emisje gazów cieplarnianych (ogółem i z rolnictwa, leśnictwa i innego użytkowania gruntów – t CO²e)

→ cel 1:

- plon zbóż (kg/ha)

→ cel 1:

- wartość dodana rolnictwa (EUR/pracownik).

→ cel 6 (innowacyjne modele w przemyśle rolnym, nowe miejsca pracy, wzrost gospodarczy)

- wykorzystanie nawozu (kg/ha gruntów rolnych)

→ cel 1:

- wydajność wody na uprawy (kg/m³).

→ cel 2 (rozwiązania oszczędzające wodę w rolnictwie)

- procent całkowitego zużycia wody
→ cel 7:
- odsetek ludności korzystający z bezpiecznie zarządzanych usług wodnych (%
obszary wiejskie)
→ cel 8 (nowe modele zarządzania w gospodarce wodnej)
- odsetek ludności korzystający z bezpiecznie zarządzanych usług sanitarnych (%
obszary wiejskie)
→ cel 8:
- ilość odpadów rolniczych wykorzystywanych do celów energetycznych (t).
→ cel 4:

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej*

Program PRIMA połączy zasoby unijne i krajowe w celu opracowania w sposób ustrukturyzowany trwałych ram badań i innowacji w dziedzinie systemów zaopatrzenia w wodę i żywność w regionie Morza Śródziemnego.

Więcej informacji znajduje się w sprawozdaniu z oceny skutków PRIMA, towarzyszącym wnioskowi ustawodawczemu.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej*

Inicjatywa ta jest zgodna z nowymi ramami partnerstwa z państwami trzecimi w ramach Europejskiego programu w zakresie migracji, gdyż dotyczy niektórych z podstawowych przyczyn migracji; jest ona łącznikiem między obszarami polityki w dziedzinie badań, zmiany klimatu, środowiska i rolnictwa i stanowi przykład nowego modelu współpracy na rzecz rozwoju w ramach nowych ram partnerstwa, gdyż obejmuje inwestorów prywatnych, wykorzystuje ograniczone środki budżetowe i skupia się na MŚP i zrównoważonej infrastrukturze.

Jedynie działanie na szczeblu UE jest zdolne do osiągnięcia skoordynowanego i zintegrowanego programu o niezbędnej skali, zakresie i masie krytycznej oraz do realizacji celów ogólnych i szczegółowych. Działanie na szczeblu UE charakteryzuje się silnym efektem mnożnikowym przy mobilizacji znacznych dodatkowych inwestycji publicznych i prywatnych. Ponadto prowadzi ono do skutków wykraczających poza politykę i rozwiązania w dziedzinie badań i innowacji, a tym samym wspiera politykę zewnętrzną UE oraz działania mające na celu zajęcie się pierwotnymi przyczynami migracji. Zaangażowanie UE w PRIMA może także zwiększyć widoczność Europy i odpowiedzialność globalną w duchu polityki sąsiedztwa UE, która zachęca do zróżnicowania i większej wzajemnej odpowiedzialności między partnerami z sąsiednich państw.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

PRIMA ma funkcjonować jako inicjatywa na podstawie art. 185, tj. wieloletnie wspólne programowanie podejmowane przez państwa uczestniczące z udziałem UE. Doświadczenia z przeszłości oraz bieżące inicjatywy z programów od 6PR do programu „Horyzont 2020” wykazują pozytywne skutki, w szczególności w odniesieniu do:

- długoterminowej integracji naukowej, zarządczej i finansowej krajowych i europejskich działań dotyczących wspólnych wyzwań przy wyraźnych początkowych zobowiązaniach finansowych i politycznych; bez konieczności formalizowania wspólnych wysiłków lub tworzenia nowych dużych struktur;
- efektu mnożnikowego i osiągnięcia skutków;
- przywództwa na arenie międzynarodowej i globalnej współpracy; – widoczności, przywództwa naukowego i nowego modelu współpracy na rzecz rozwoju;
- skutecznej realizacji i należytego zarządzania finansami.

1.5.4. *Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia*

PRIMA przyczyni się do kilku inicjatyw przewodnich, w szczególności do polityki zrównoważonego rozwoju: inicjatywy przewodniej „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” i Programu Europejskiego Sąsiedztwa na Rzecz Rolnictwa i Rozwoju Wsi. PRIMA ma również istotne znaczenie dla wielu zewnętrznych strategii politycznych, zwłaszcza ram partnerstwa z państwami trzecimi w ramach Europejskiego programu w zakresie migracji oraz Agendy rozwoju po 2015 roku i celów zrównoważonego rozwoju.

PRIMA przyczyni się w istotny sposób do osiągnięcia celów programu „Horyzont 2020” i polityki w zakresie badań i innowacji (3O – otwartej nauki, otwartych innowacji, otwarcia na świat).

1.6. Okres trwania działania i jego wpływ finansowy

☒ Wniosek/inicjatywa o **ograniczonym okresie trwania**

- ☒ Wniosek/inicjatywa obowiązuje od daty wejścia w życie niniejszej decyzji do dnia 31/12/2028
- ☒ Okres trwania wpływu finansowego: od 2018 r. do 2020 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania i od 2018 r. do 2029 r. w odniesieniu do środków na płatności.

☐ Wniosek/inicjatywa o **nieograniczonym okresie trwania**

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Przewidywane tryby zarządzania¹³

☐ **Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję

- ☐ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- ☐ przez agencje wykonawcze;

☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☒ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☐ organom, o których mowa w art. 208 i 209 rozporządzenia finansowego;
- ☐ organom prawa publicznego;
- ☒ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

Ustanowiony zostanie nowy podmiot prawny, którego wyłącznym zadaniem będzie realizacja programu PRIMA. Wkład finansowy Unii w inicjatywę wnoszony będzie za pośrednictwem tej jednostki.

¹³

Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Należy określić częstotliwość i warunki.

Standardowe uzgodnienia dotyczące nadzoru, przyjęte przez DG RTD w odniesieniu do inicjatyw na podstawie art. 185 TFUE, będą obowiązywać w równym stopniu w odniesieniu do wspólnego programu PRIMA.

Zakres odpowiedzialności służb Komisji, specjalnej jednostki ds. realizacji (PRIMA-IS) oraz państw uczestniczących zostanie określony w akcie podstawowym i w umowie o delegowaniu zadań.

PRIMA-IS będzie przedmiotem oceny *ex ante*, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 61 rozporządzenia finansowego przed podpisaniem umowy o delegowaniu zadań. PRIMA-IS przedstawia kompleksowe roczne sprawozdania, w tym opinie audytora oraz oświadczenie dotyczące zarządzania, i jest odpowiedzialna za kontrolę *ex ante* wydatków wszystkich działań pośrednich finansowanych przez PRIMA-IS.

Ponadto, zgodnie z wymogami rozporządzenia finansowego, państwa uczestniczące będą musiały zapewnić odpowiednie gwarancje finansowe w odpowiednim czasie, najpóźniej przed podpisaniem umowy o delegowaniu zadań przez Komisję.

Państwa uczestniczące określają koszty swoich działań zgodnie z ogólnie przyjętymi praktykami i zasadami rachunkowości danego państwa uczestniczącego oraz odpowiednimi międzynarodowymi standardami rachunkowości/międzynarodowymi standardami sprawozdawczości finansowej. Obejmują one świadectwa audytów i deklaracje zarządcze.

Komisja pełni funkcję obserwatora w organie decyzyjnym PRIMA-IS oraz weryfikuje i zatwierdza roczny plan prac i odpowiednie plany budżetowe w drodze decyzji Komisji oraz sprawozdań rocznych. Jeżeli zapisy księgowe nie mogą zostać zaakceptowane, zostają podjęte działania następcze w celu ograniczenia ryzyka finansowego i ryzyka utraty reputacji Komisji. W razie konieczności płatności na rzecz PRIMA-IS zostaną zawieszone lub odzyskane, w razie potrzeby poprzez skorzystanie z gwarancji finansowych przekazanych przez państwa uczestniczące. Jeżeli wymienione powyżej kroki nie są wystarczające do ochrony interesów finansowych Unii lub zapewnienia właściwej realizacji celów polityki, można, po należyтым rozpatrzeniu, przeprowadzić audyt PRIMA-IS. Ponadto Komisja może zdecydować, czy konieczne jest zawieszenie realizacji lub rozwiązania umowy o delegowaniu zadań.

Realizacja programu PRIMA będzie monitorowana poprzez roczne sprawozdania. Będzie to obejmować szczegółowy przegląd działalności PRIMA w porównaniu z wieloletnim strategicznym planem prac i rocznym planem prac oraz przegląd postępów w realizacji celów i zaktualizowanych wskaźników wymienionych w pkt 1.4.4.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Zidentyfikowane ryzyko

1) Zdolność PRIMA-IS do zarządzania wkładem UE oraz ochrony interesów finansowych UE

- 2) Zdolność państw uczestniczących do finansowania ich wkładów na rzecz programu
- 3) Znaczne zobowiązanie UE z góry w 2020 r.

2.2.2. *Informacje dotyczące struktury wewnętrznego systemu kontroli*

Ryzyko 1 – zob. pkt 2.1

Ryzyko 2 – wkład UE zostanie uwolniony w szczególności zgodnie z warunkami określonymi w akcie podstawowym oraz w umowie o delegowaniu zadań. W akcie podstawowym przewidziano mechanizm zakończenia, zmniejszenia lub zawieszenia wkładu Unii (art. 9).

Ryzyko 3 – akt podstawowy przewiduje możliwość zakończenia, zmniejszenia lub zawieszenia pomocy finansowej UE w przypadku niedotrzymania w odpowiednim czasie zobowiązań przez państwa uczestniczące oraz przeznaczenia budżetu na inne inicjatywy w 2020 r.

2.2.3. *Oszacowanie kosztów i korzyści wynikających z kontroli i ocena prawdopodobnego ryzyka błędu*

Art. 10 przewiduje audyty *ex post* wydatków na działania pośrednie, które mają być przeprowadzane zgodnie z przepisami programu „Horyzont 2020”. Koszty systemu kontroli stanowią część wydatków administracyjnych na realizację PRIMA. System zapewni wystarczającą pewność oraz odpowiednie zarządzanie zidentyfikowanym ryzykiem.

2.3. **Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom**

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony

Akt podstawowy przewiduje szereg środków mających na celu zapobieganie oszustwom i nieprawidłowościom, w szczególności:

art. 11 aktu podstawowego stanowi m.in, że PRIMA-IS ma obowiązek ma udzielenia dostępu do informacji i lokali w celu przeprowadzenia przez Komisję kontroli, oceny i audytów realizacji PRIMA oraz w celu przeprowadzenia dochodzeń przez OLAF;

art. 4 aktu podstawowego stanowi m.in, że wkład Unii zależy od spełniania przez PRIMA wymogów sprawozdawczych określonych w art. 60 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012. Zgodnie z art. 9 Komisja może zakończyć, zmniejszyć lub zawiesić swój wkład.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Dział 1a — Konkurencyjność na rzecz wzrostu i zatrudnienia	Zróżnicowane /niezróżnicowane ¹⁴	państw EFTA ¹⁵	krajów kandydujących ¹⁶	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
1A	05.090301 – Zabezpieczenie wystarczających dostaw bezpiecznej i wysokiej jakości żywności oraz innych bioproduktów	Środki zróżnicowane	TAK	TAK	TAK	TAK
1A	08.020302 – Poprawa bezpieczeństwa żywnościowego, rozwój zrównoważonego rolnictwa, badania morskie i biogospodarka	Środki zróżnicowane	TAK	TAK	TAK	TAK
1A	08.020305 – Przekształcenie gospodarki w gospodarkę efektywną pod względem zasobów i odporną na zmiany klimatu oraz osiągnięcie zrównoważonych dostaw surowców	Środki zróżnicowane	TAK	TAK	TAK	TAK
1A	08.020201 – Wiodąca pozycja w zakresie nanotechnologii, zaawansowanych materiałów, biotechnologii i zaawansowanych procesów produkcji i przetwarzania	Środki zróżnicowane	TAK	TAK	TAK	TAK

¹⁴ Środki zróżnicowane/ środki niezróżnicowane

¹⁵ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu .

¹⁶ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

[Niniejszą część należy uzupełnić przy użyciu [arkusza kalkulacyjnego dotyczącego danych budżetowych o charakterze administracyjnym](#) (drugi dokument w załączniku do niniejszej oceny skutków finansowych) i przesłać do CISNET w celu konsultacji między służbami.]

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	Numer	Dział 1a — Konkurencyjność na rzecz wzrostu i zatrudnienia
---	-------	--

DG: AGRI/H, RTD/F, RTD/I, RTD/D			Rok 2018 ¹⁷	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021-2029	OGÓŁEM
•Środki operacyjne							
08.020302	Środki na zobowiązania	(1)	5,000	5,000	40,000		50,000
	Środki na płatności	(2)	1,000	2,500	2,500	44,000	50,000
08.020305	Środki na zobowiązania	(1a)	7,500	7,500	60,000		75,000
	Środki na płatności	(2 a)	1,500	3,750	3,750	66,000	75,000
08.020201	Środki na zobowiązania	(1b)	2,500	2,500	20,000		25,000
	Środki na płatności	(2b)	500	1,250	1,250	22,000	25,000
OGÓŁEM środki	Środki na zobowiązania	=1+1a +1b	15,000	15,000	120,000		150,000

¹⁷ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

dla Dyrekcji Generalnej RTD	Środki na płatności	=2+2a +2b	3,000	7,500	7,500	132,000	150,000
-----------------------------	------------------------	--------------	-------	-------	-------	---------	----------------

05.090301	Środki na zobowiązania	(1c)	5,000	5,000	40,000		50,000
	Środki na płatności	(2c)	1,000	2,500	2,500	44,000	50,000
OGÓŁEM środki dla Dyrekcji Generalnej AGRI	Środki na zobowiązania	=1c	5,000	5,000	40,000		50,000
	Środki na płatności	=2c	1,000	2,500	2,500	44,000	50,000

			Rok 2018 ¹⁸	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021-2029	OGÓŁEM
•OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)	20,000	20,000	160,000		200,000
	Środki na płatności	(5)	4,000	10,000	10,000	176,000	200,000
•OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne (08 01 05)		(6)	0,222	0,226	0,230		0,678
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 1a wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+ 6	20,222	20,226	160,230		200,678
	Środki na płatności	=5+ 6	4,222	10,226	10,230	176,000	200,678

¹⁸

Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

Dział wieloletnich ram finansowych	5	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021-2029	OGÓŁEM
DG: RTD						
•Zasoby ludzkie		0,204	0,208	0,212		0,624
•Pozostałe wydatki administracyjne		0,018	0,018	0, 018		0,054
OGÓŁEM Dyrekcja Generalna RTD	Środki	0,222	0,226	0,230		0,678

OGÓŁEM na DZIAŁ 1a „Wydatki administracyjne” wieloletnich ram finansowych	środki (Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0,222	0,226	0,230		0,678
--	---	-------	-------	-------	--	--------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2018 ¹⁹	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021-2029	OGÓŁEM
OGÓŁEM na DZIAŁY 1 do 5 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	20,222	20,226	160,230		200,678
	Środki na płatności	4,222	10,226	10,230	176,000	200,678

¹⁹ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ↓			Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024		Rok 2025		OGÓŁEM	
	PRODUKT																	
	Rodzaj ²⁰	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ²¹ ...																		
– Produkt	Projekty pilotażowe/ demonstrac		3	20,000	3	20,000	3	20,000	4	30,000	4	30,000	6	40,000	6	40,000	29	200,000
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																		
– Produkt	Projekty B+R**		15	20,000	15	20,000	15	20,000	20	30,000	20	30,000	30	40,000	30	40,000	145	200,000
KOSZT OGÓŁEM			18	40,000	18	40,000	19	55,000	24	65,000	24	65,000	36	67,500	36	67,500	175	400,000

* Wkład UE przeznaczony na 10 projektów demonstracyjnych przy średnim koszcie 10–15 mln EUR i 20 projektów pilotażowych przy średnim koszcie 2,5 mln EUR na projekt.

** Wkład państw uczestniczących przeznaczony na projekty przy średnim koszcie 1–1,5 mln EUR

²⁰ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).
²¹ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2 „Cele szczegółowe ...”.

3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne

3.2.3.1. Streszczenie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021-2029	OGÓŁEM
--	-------------	-------------	-------------	------------------	--------

DZIAŁ 5 wieloletnich finansowych ram					
Zasoby ludzkie					
Pozostałe wydatki administracyjne					
DZIAŁ 5 – suma częstkowa wieloletnich finansowych ram					

Poza DZIAŁEM 5²² wieloletnich finansowych ram					
Zasoby ludzkie	0,204	0,208	0,212		0,624
Pozostałe wydatki administracyjne	0,018	0,018	0,018		0,054
Suma częstkowa poza DZIAŁEM 5 wieloletnich finansowych ram	0,222	0,226	0,230		0,678

OGÓŁEM	0,222	0,226	0,230		0,678
---------------	-------	-------	-------	--	--------------

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne środki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

²²

Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

•		R o k 2 0 1 8	R o k 2 0 1 9	R o k 2 0 2 0
	•	• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)		
	•	08 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)		
	•	08 01 01 02 (w delegaturach)		
	•	08 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)	1	1
	•	10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)		
	•	• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC) ²³		
	•	XX 01 02 01 (CA, END, INT z globalnej koperty finansowej)		
	•	XX 01 02 02 (CA, INT, JED, LA i SNE w delegaturach)		
	•	XX 01 04 ²⁴	• – w centrali	
	•		• – w delegaturach	
	•	08 01 05 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)	1	1
	•			
	•	10 01 05 02 (CA, SNE, INT – bezpośrednie badania naukowe)		
	•	Inna linia budżetowa (określić)		
	•	OGÓŁEM	2	2

²³ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

²⁴ W ramach pułapu częściowego na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas okreslony	<u>Urzednicy i personel kontraktowy</u> Zasoby ludzkie przedstawione w punkcie 8.2.1 oblicza się według średniego kosztu w wysokości 134 000 EUR na urzędnika i 70 000 EUR na pracownika kontraktowego, i powiększa o 2 % rocznie. Główne zadania związane z działaniem to: Udział w spotkaniach komitetu PRIMA i spotkaniach rady naukowej PRIMA w charakterze członka, około 3–4 dwudniowe spotkania rocznie Obserwator przy ocenie wniosków PRIMA, 2–3 dni rocznie Udział w warsztatach i imprezach popularyzujących 2–3 razy rocznie Negocjacje i przygotowanie umowy z PRIMA-IS Przygotowanie rocznej decyzji w sprawie finansowania i powiązanych płatności Zatwierdzenie rocznego planu prac Monitorowanie realizacji w oparciu o roczne sprawozdania oraz koordynacja ocen śródkresowych i końcowych Audyt finansowy i prawny realizacji PRIMA
Personel zewnętrzny	

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

- ☒ Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.
- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając linie budżetowe, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

- Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☒ Wniosek/inicjatywa przewiduje współfinansowanie szacowane zgodnie z poniższym:

Środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022			Rok 2023
Zobowiązania państw uczestniczących PRIMA	20,000	20,000	20,000	30,000	30,000	40,000	40,000	200,000
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem	20,000	20,000	20,000	30,000	30,000	40,000	40,000	200,000

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody różne

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ²⁵						
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
Artykuł ...								

W przypadku wpływu na dochody różne „przeznaczone na określony cel” należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

--

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.

²⁵

W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.